

Møde i Forbrugergruppelædelsen den 09.02.2022 (blev afviklet som hybridmøde)

Kost- og Service:

Pia Heidi Nielsen (virtuelt)
Yee-Mei (Mimi) Bargejani (virtuelt)
Liselotte Nie Isen (virtuelt) (suppleant)

Ikke til stede:

Inge Holk Rasmussen
Irene Holmstrøm

Pædagogisk Sektor:

Karen Munk Andersen (fysisk)
Karsten Wohlgermuth (virtuelt)
Kim Henriksen (virtuelt)
Mette Krohn Gade (virtuelt)
Søren Kofoed (fysisk)
Tine Thordén (virtuelt)
Viggo Dinesen (virtuelt)

Social- og Sundhed:

Conni Markusen (virtuelt)
Erik Mikkelsen (fysisk)

Fra PenSam

Torsten Fels, Eva Lisby Rømer Lausen, Peter Lyng Høiberg, Robin Kahr og Julie Gjøtterup Andersen (referent)

Jesper Priskorn (fysisk)

Lone Snedker (virtuelt)

Michael Damm (virtuelt)

Niels Aakjær (virtuelt)

Palle Nielsen (fysisk)

Vibeke Elise Jensen (virtuelt)

Anne Marie Stick (virtuelt) (suppleant)

Jens Høyrup (fysisk) (suppleant)

Ikke til stede:

Daniela Christensen

Helle Sommer

Torben Klitmøller Hollmann

Teknik- og Service:

Brian Vittrup (fysisk)

Kim Walther Andreasen (virtuelt)

Finn Haarby Karlsen (virtuelt)

Jakob Tidemann (virtuelt)

Punkt 1: Velkomst og valg af dirigent

Torsten Fels indledte med at byde velkommen til mødet. Herefter blev Søren Kofoed efter indstilling valgt som dirigent, og han overtog herefter mødeledelsen.

Punkt 2: Godkendelse af referater

Søren Kofoed konstaterede, at der ingen bemærkninger var til referatet fra det seneste forbrugergrupeledelsesmøde den 04.11.2021, og referatet kunne således godkendes uden bemærkninger.

Punkt 3. Forretningsstatus ved Torsten Fels

Torsten Fels indledte punktet med at give et indblik i udviklingen på de finansielle markeder de seneste 2 år, som har været præget af coronapandemien og dens følgevirkninger. Blandt andet tabte markedet hastigt omkring 40 pct. af værdien, da coronapandemien brød ud i marts 2020, hvorefter markedet korrigerede relativt hurtigt igen på grund af økonomisk håndsrækning fra verdens centralbanker.

Torsten Fels fortalte endvidere, at siden det store fald i 2020 frem til udgangen af 2021 steg aktiemarkedet med 100 pct., hvilket betyder, at 2021 har været et stærkt år i forhold til afkast. Torsten Fels tilkendegav, at det imidlertid ikke må forventes, at det nuværende afkastniveau kommer til at fortsætte.

Det globale aktiemarked faldt 8 pct. i januar 2022, mens stigende inflation og renter vil påvirke markederne fremadrettet. De tidligere forventninger om, at inflationen ville være forbigående, ser ikke ud til at holde, og vi skal i stedet vænne os til højere inflation sammenlignet med de seneste 10 år.

I Fleksion er afkastet januar 2022 på -2,1 pct. Hertil bemærkede han, at det er i perioder som dem, vi ser ind i, med uro og udsving på de finansielle markeder, at styrkerne ved PenSam's gennemsnitsrenteprodukt er synlige.

Torsten Fels præsenterede herefter afkastet i Fleksion over de seneste 5 år. I 2021 var afkastet på 14,4 pct., hvilket sammen med afkastet på 14,6 pct. i 2019 er de højeste afkast for perioden. For så vidt angår kontorenten fortalte Torsten Fels, at den nuværende kontorente på 8,85 pct. i Fleksion udgør tæt ved gennemsnittet af de seneste 5 års afkast. Han forklarede endvidere, at 87 pct. af PenSam's bidragsaktive medlemmer sparer op i Fleksion.

På et spørgsmål om muligheden for omvalg fra Tradition til Fleksion svarede Torsten Fels, at medlemmer i Tradition på et tidspunkt efter overgangen til den nye industriløsning får mulighed for at flytte til Fleksion.

Der blev også stillet spørgsmål om antallet af medlemmer i PMF og deres muligheder for omvalg. Torsten Fels svarede herpå, at der først bliver åbnet for omvalg til Fleksion for denne gruppe i 2023, men at erfaringer fra to tidligere indsatser er, at kun en tredjedel vælger at takke ja, selvom de økonomiske fordele er tydelige. Der er omkring 20.000 medlemmer tilbage i PMF, og der er typisk tale om hvilende medlemmer.

I forhold til omkostninger går udviklingen i den rigtige retning, og var ved udgangen af 2021 på 341kr. pr. forsikret medlem. Det er cirka 50 kroner lavere sammenlignet med 2020 og 25 pct. lavere set over en periode på 5 år, og på sporet ift. det strategiske mål

om et omkostningsniveau på 300-330 kr. pr. forsikret medlem i 2025.

Herefter fortalte Torsten Fels om den særlige indsats, der har været i forhold til samlepension over det seneste år, hvor der er sket en markant stigning i overførsler af pensionsformuer til PenSam fra andre pensionselskaber på netto 100 mio. kr.

Torsten Fels præsenterede dernæst PenSam's rolle som en ansvarlig investor med fokus på nogle af de bæredygtige aktiviteter, som PenSam har iværksat og gennemført i 2021 blandt andet vedtagelsen af et nyt mål om en reduktion af CO2 på 44 pct. i 2025 på tværs af tre udvalgte aktivklasser og omlægningen af kreditporteføljen til et mere klimavenligt benchmark.

Torsten Fels gik videre til en status på udviklingen i forhold til førtidspension og seniorpension og viste udviklingen i tilkendelser af førtidspensioner fra 2012-2021. I 2020 og 2021 ligger antallet af tilkendelser markant højere på cirka 1.600 årlige førtidspensioneringer grundet de to nye tilbud om tidlig tilbagetrækning. Torsten Fels konstaterede, at antallet af tilkendte førtidspensioner inkl. seniorpensioner er stabiliseret i 2021, men at der forventes efterregistreringer, som vil få tallet til at stige yderligere. Der er fortsat ingen indikationer på, at der har været tale om en "ketchup"-effekt, men at det årlige antal tilkendelser vil vedblive med at ligge på et højt niveau.

Det blev efterspurgt, om udviklingen i antal samlet medlemmer over årene fremover kan indgå i opgørelsen over tilkendelser i førtidspensioner. Torsten Fels forklarede, at de seneste 5 år er størrelsen på medlemsporteføljen næsten konstant i forhold til indbetalende medlemmer.

Der blev stillet spørgsmål til, om PenSam ser en sammenhæng mellem tidligere tiltag som 'Hold Fast' og 'Stifinder' for at få flere til at blive på arbejdsmarkedet og det faldende antal tilkendelser af førtidspension blandt medlemmer med mere end seks år til folkepensionsalder fra 870 i 2012 til 710 i 2021. Hertil svarede Torsten Fels, at det ikke er muligt at udlede den konklusion af tallene.

Der blev også stillet spørgsmål til, hvorfor der fra politisk side er diskussioner vedr. at afskaffe Arne- og Anne-pension igen, og hvilke forventninger PenSam har til, at antallet af tilkendelser af førtidspension kommer til at stige yderligere, efter Arne/Anne-pension er trådt i kraft. Torsten Fels tilkendegav, at seniorpensionen er en meget attraktiv ordning for mange relativt set til Arne- og Anne-pension. Tilkendelser af Arne- og Anne-pension kommer således ikke til at påvirke kollektivet i PenSam, da ordningen alene giver medlemmet mulighed for at påbegynde udbetalingen af egen opsparing og folkepension tidligere. Omvendt ser omkostningerne forbundet med seniorpensionen helt anderledes ud, da man får en løbende indbetaling til pensionsordningen og pensionsydelse – og førhen også engangssummen.

Desuden kom der et spørgsmål vedr. behovet for at foretage flere produkt- eller vilkårsændringer for at sikre balancen i pensionskronen i forbindelse med stigningen i tilkendelserne. Hertil svarede Torsten Fels, at udviklingen i tilkendelser følges tæt, men at den nuværende situation ikke giver anledning til yderligere handling.

Torsten Fels præsenterede dernæst, at to gange i 2021 er PenSam's tilvalgsprodukter blevet præmieret. PenSam Forsikring modtog prædikatet 'bedst i test' af Forbrugerrådet Tænk på elbilforsikring og indboforsikring, og PenSam Bank blev kåret som den anden bedste bank i den årlige måling af MyBanker.

På et spørgsmål om bankens rentabilitet svarede Torsten Fels, at det går godt i banken, men at der hele tiden er fokus på at øge effektiviteten, da bankmarkedet er svært at opererer i grundet stadig flere regulatoriske krav at efterleve.

Herefter rundede Torsten Fels punktet af med en påmindelse om, at årets Velfærdens Talent 100 løber af stablen for 5. gang den 16.05.2022 i samarbejde med FOA og FOA-ungdom.

Punkt 4: Dagsorden til og afvikling af forårsmøde den 30.03.2022 på Hotel Svendborg

Torsten Fels præsenterede kort de forskellige emner, som skal behandles på forårsmødet den 30.03.2022. Han indledte med pensionskronens indretning i helhed, som vil være en "optakt" til drøftelserne på årsmødet. Her vil der være særligt fokus på balancen mellem forsikringsdelen og alderspension, henset de store udfordringer det skaber for kollektivet, at antallet af tilkendelser af førtidspension ligger på et højt niveau. Herefter præsenterede Torsten Fels de øvrige to hovedtemaer ved forårsmødet den 30.03.2022: Kritisk sygdom og Fremtidens forbrugergruppesystem.

Han betonedede i forhold til drøftelserne af kritisk sygdom, at formålet er at belyse principperne bag indretningen af produktet og med særligt fokus på, hvad vi fremadrettet kan gøre for at undgå bristede forventninger og sikre en hensigtsmæssig balance mellem afvisningsprocent og præmieniveau. På opfordring tilkendegav Torsten Fels, at man på forårsmødet også vil komme omkring en forsikring mod tabt erhvervsevne.

Søren Kofoed konkluderede på baggrund af drøftelserne, at dagsorden til forårsmødet den 30.03.2022 var godkendt

Punkt 5: Optakt til drøftelse om fremtidens forbruger-gruppesystem 2024-2028 på forårsmødet

Torsten Fels indledte punktet med at fremhæve, at forbrugergruppedemokratiet er helt centralt for udviklingen af pensionsordningerne i PenSam. Historisk er der drøftet og taget flere vigtige beslutninger om blandt andet servicetjek af Fleksion og prioritering af pensionskronen.

I forlængelse heraf konstaterede Torsten Fels, at siden forbrugergruppedemokratiet kom til verden i forbindelse med Aftale om Pension i 1991 har rammerne om arbejdet ændret sig markant, hvorfor tiden er inde til at revidere forbrugergruppesystemet og fremtidssikre det, så det matcher den virkelighed, vi står i. Blandt andet skal forbrugerdemokratiets fremtidige rolle ses i tæt sammenhæng med den stigende regulering i den finansielle sektor eksempelvis prudent person-princippet og POG-kravet, som stiller stadig strengere krav til direktion og særligt bestyrelse.

Herefter fremlagde Torsten Fels, hvordan PenSam ser principperne for indretningen af fremtidens forbrugergruppedemokratiet.

Forbrugergruppernes sammenlægning og størrelse

Det første princip, Torsten Fels gennemgik, indebærer at sammenlægge til én forbrugergruppe, som samtidig udgøres af færre valgte end hidtil, 60 medlemmer som vælges ud fra en fordelingsnøgle, der tager hensyn til det relative antal i hver sektor og

regional spredning. Desuden at mindretalsbeskyttelsen i forbindelse med beslutninger bortfalder og erstattes af reglerne om simpelt flertal.

Om rationalet bag forklarede Torsten Fels, at en sammenlægning for det første imødekommer kommunikation fra de delegerede i Pensionskassen PenSam, som i sin tid lagde op til én samlet forbrugergruppe og for det andet er i tråd med PenSam's strategiske målsætning om en mere rationel indretning af pensionsordningerne for at reducere administrationsomkostninger og sikre størst mulig andel til alderspensionen, hvilket der har været opbakning til bredt set i forbrugergrupperne.

Videre forklarede Torsten Fels, at der er et sammenfald i medlemmernes pensionsbehov, der udvander behovet for, at sektorerne fremover kan træffe individuelle beslutninger. Desuden er der et ønske om at øge fremmødet og engagementet ved forbrugergruppemøderne henset den faldende tilslutning de senere år.

Der var generelt opbakning i forbrugergruppeledelsen til at samle til én forbrugergruppe og bevare det demokratiske organ i PenSam. Dog tilkendegav et mindretal, at der fortsat bør sikres en mindretalsbeskyttelse for de mindste forbrugergrupper i forhold til de individuelle behov i de enkelte sektorer, der stadig er. Desuden tilkendegav et mindretal, at de hellere så, at forbrugergruppen i stedet helt blev nedlagt.

På et spørgsmål vedr. sektorudpegning bekræftede Torsten Fels, at der lægges op til at FOA fortsat skal udpege sektorrepræsentanter til forbrugergruppen som hidtil, men forventeligt ét og ikke to medlemmer henset den reduktion af forbrugergruppemedlemmer, der lægges op til. Hertil bemærkede enkelte, at hvis FOA skal have mulighed for at udpege sektorrepræsentanter som i dag, så bør de også være bidragsaktive (princip om at kun bidragsaktive kan opstille).

Der kom også et spørgsmål vedr. suppleanter, hvortil Torsten Fels svarede, at PenSam umiddelbart lægger op til, at der fortsat skal udpeges suppleanter i fremtidens forbrugergruppensystem.

Flere medlemmer udtrykte ønske om yderligere uddannelse af forbrugergruppemedlemmer og appellerede desuden til, at kravene til de valgte forbrugergruppemedlemmers engagement og fremmøde bliver skærpet i forhold til at sikre et mere relevant og fokuseret arbejde ved møderne. Det kunne eksempelvis være, at man ekskluderes fra forbrugergruppen efter udeblivelse ved to på hinanden følgende møder uden afbud.

I forhold til at gøre sin indflydelse gældende og styrke det demokratiske organ så flere forbrugergruppemedlemmer desuden gerne, at forbrugergruppens deltagelse i bestyrelsesarbejdet i PenSam Pension blev styrket, så den fremadrettet er repræsenteret med to medlemmer mhp. at knytte båndene mellem bestyrelsen og forbrugergruppen endnu tættere.

Bidragsaktiv som betingelse for valgbarhed

Det andet princip, som Torsten Fels gennemgik, handlede om at gøre det til en betingelse for at opstille til forbrugergruppedemokratiet og stemme ved valg til forbrugergruppedemokratiet, at medlemmet er bidragsaktivt på valgtidspunktet.

Baggrunden for princippet er, at det er mest rationalt, at dem, der har indflydelse på fremtidens pensionsordninger, også indbetaler til en. Forslaget er henset den nuværende situation, hvor hvert 5. medlem af forbrugergruppedemokratiet er pensioneret eller ikke-bidragsaktiv. I forlængelse heraf betonedes Torsten Fels, at forslaget ikke handler om alder, men alene det forhold om man aktivt indbetaler til pension.

I forbrugergruppeledelsen var der generelt flertal for, at man fremover skal være bidragsaktiv i forbrugergruppensystemet. Der var tilkendegivelser både for og imod, at man fortsat skal kunne deltage i arbejdet i forbrugergruppen, hvis man bliver hvilende medlem eller pensionist efter valgtidspunktet.

Et mindretal pointerede desuden, at princippet ikke tilgodeser ønsket i kommunikation fra Pensionskassen PenSam, hvor det blev forudsat, at pensionisterne fremadrettet skulle være valgbare, uagtet at forbrugergruppernes rolle alene vedrører fremtidens pensionsordninger.

Konstituering af forbrugergruppedemokratiet med ét formandskab

Det tredje princip, som Torsten Fels præsenterede forbrugergruppeledelsen for, handlede om at konstituere forbrugergruppen med ét formandskab, og forbrugergruppeledelsen nedlægges. Ny struktur gør det desuden naturligt at sidestille den mindre forbrugergruppe med repræsentantskabet, hvis rolle fortsat er at udpege et medlem til PenSam Pensions bestyrelse.

Forbrugergruppeledelsen tilkendegav, at de var grundlæggende enige i, at den samlede forbrugergruppe skal konstituere sig med et formandskab, og at den samlede forbrugergruppe fremover vælges som repræsentantskab. Enkelte bemærkede dog, at det er dilemmafyldt, at de ikke-bidragsaktive afskæres for muligheden for at få indflydelse på valg til bestyrelsesposten, eftersom repræsentantskabet foreslås udgjort af forbrugergruppen.

Fordelingsnøgle ved valg

Torsten Fels forklarede, at der lægges op til, at pladserne i fremtidens forbrugergruppe afspejler den relative medlemssammensætningen af bidragsaktive ved opstillingstidspunktet for valg. Det giver aktuelt en fordeling af pladserne med 37 til Social og Sundhed, 15 til Pædagogisk sektor, 5 til Kost og Service og 3 til Teknik og Service. Ved tildeling af medlemmer til forbrugergruppen tilstræbes samtidigt en geografisk spredning fordelt på regioner.

I drøftelsen af principperne for valgsystemet tilkendegav enkelte forbrugergruppeledelsesmedlemmer, at der i stedet bør være et helt åbent og frit valg på tværs af regioner og sektorer, eftersom det handler om indflydelse på pension og ikke gør en forskel, hvilken sektor, man repræsenterer. Omvendt gav andre udtryk for, at de ønskede sektorvis repræsentation i hver region.

Enkelte foreslog også, om ikke valget af forbrugergruppemedlemmer kan kobles tættere sammen FOA's struktur ved, at forbrugergruppen udgøres af eksempelvis valgte tillidsmænd fra FOA eller repræsentanter fra hver lokalforening.

Forslag om nedsættelse af arbejdsgruppe

Torsten Fels bemærkede, at det er bestyrelsen i PenSam Pension, som træffer beslutningen om fremtidens indretning af forbrugergruppensystemet, men at

forbrugergruppen har mulighed for at komme med deres input til bestyrelsen. Det blev aftalt, at forbrugergruppeledelsen nedsatte en arbejdsgruppe bestående af to medlemmer per sektor til at udarbejde en fælles udtalelse, der opridser enighed og uenighed i forhold til de fremlagte principper.

I forhold til praktik og tidsplan bemærkede Torsten Fels, at udtalelsen skal ligge klar senest den 11.03.2022, så den kan udsendes rettidigt til forbrugergruppen forud for forårsmødet den 30.03.2022 og danne grundlag for drøftelsen og den endelige udtalelse til bestyrelsen.

Forbrugergruppeledelsen nedsatte en arbejdsgruppe bestående af Tine Thordén og Karsten Wohngelmuth fra Pædagogisk Sektor. Vibeke Elise Jensen og Palle Nielsen fra Social og Sundhed. Brian Vittrup og Jakob Tidemann fra Teknik og Service. Pia Heidi Nielsen og Mimi Bargejani fra Kost og Service.

Der efter mødet den 09.02.2022 indkaldt til et ekstraordinært møde i forbrugergruppeledelsen den 08.03.2022, hvor arbejdsgruppens udkast til udtalelse fremlægges.

Punkt 6: Eventuelt

Der blev gjort opmærksom på, at der er dårlige parkeringsforhold ved Hotel Svendborg, hvor det kommende forårsmøde i forbrugergrupperne afholdes, og der blev derfor appelleret til, at PenSam tænker over det i forbindelse med fremadrettede bookinger.

Flere medlemmer tilkendegav, at hybrid-setup fungerede fint, og at det kan tænkes ind ved fremtidige møder. Dog bemærkede et medlem, at det grundet det tekniske setup var svært som virtuel deltager at se, hvem af de fysiske deltagere, der havde ordet.

Niels Aakjær meddelte, at han i forbindelse med en ny stilling overgår til at være HK'er og dermed udtræder af forbrugergruppen.